

Türkiye ve Dünya Ekonomi Gündemi (13 - 17 Kasım)

Türkiye

- Eylül ayında geçen yılın aynı dönemine göre %162 gerileyen cari işlemler dengesi 1.876 milyar dolar fazla vererek 1.4 milyar dolar olan piyasa beklentisinin üzerinde gerçekleşti. Ocak-Eylül toplamında 40.8 milyar dolar olan cari işlemler açığı, 12 aylık kümülatif toplamda 51.7 milyar dolar oldu.
- 2022 yılı Ekim ayında 83.3 milyar TL açık veren merkezî yönetim bütçe dengesi 2023 yılının Ekim ayında bir önceki yıla göre %14.7 azalışla 95.5 milyar TL açık verdi. Faiz dışı denge 2022 yılı Ekim ayında 22.1 milyar TL açık verirken, 2023 yılı Ekim ayında 28.7 milyar TL açık verdi. Ekim ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre %111.3 artarak 473.8 milyar TL olurken, bütçe giderleri %85.2 artarak 569.2 milyar TL oldu.
- Mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı yılın üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 0.5 puan azalarak %9.2 oldu.
- Kasım ayı Piyasa Katılımcıları Anketi'nde cari yılsonu enflasyon beklentisi %68.01'den %67.23'e, 12 ay sonrası enflasyon beklentisi %45.28'den %43.94'e, yılsonu dolar kuru beklentisi 30.04'ten 29.99'a, cari yıl cari açık beklentisi 45.9 milyar dolardan 45.7 milyar dolara geriledi. Cari yıl büyüme beklentisi ise %4.1 ile bir önceki aya göre değişmedi.

ABD

- Ekim ayında yıllık enflasyon beklentilerin altında %3.2 seviyesine geriledi. Enflasyon, aylık bazda değişim göstermedi. Gıda ve enerji hariç tüketici fiyatları Ekim'de bir önceki aya göre %0.2 arttı. Çekirdek enflasyonda yıllık gerçekleşme ise %4 oldu.
- ÜFE Ekim ayında %0.1 artış beklentilerine karşın bir önceki aya göre %0.5 geriledi.

Avrupa

- Euro Bölgesi ekonomisi üçüncü çeyrekte revize edilen verilere göre çeyreklik bazda %0.1 daraldı. Bölge ekonomisi bir önceki yılın aynı çeyreğine göre ise %0.1 büyüdü.
- Euro Bölgesi'nde TÜFE Ekim'de nihaî verilere göre aylık bazda %0.1 arttı. Enflasyon yıllık bazda %4.3'ten %2.9'a geriledi. Enflasyon Temmuz 2021'den bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşti. Söz konusu düşüşte, enerji fiyatlarındaki gerileme etkili oldu. Çekirdek enflasyon aylık bazda %0.2 arttı; yıllık bazda %4.5'ten %4.2'ye geriledi.
- Almanya'da ZEW endeksi Ekim'deki -1.1'den Kasım'da pozitive dönerek 9.8 seviyesine yükseldi ve beklentilerin üstünde açıklandı.
- İngiltere'de Ekim ayı enflasyonu aylık bazda değişim göstermezken; bir önceki yılın aynı ayına göre %4.6'ya gerileyerek beklentilerin altında ve 2 yılın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Çekirdek enflasyon ise aynı dönemde beklentilerin altında gerçekleşerek %5.7'ye geriledi.

Asya

- Japonya'da gayri safi yurtiçi hasıla üçüncü çeyrekte bir önceki yıla göre %2.1 düşerken, bir önceki çeyreğe göre de %0.5 düşüş kaydetti. Veriler, yavaşlayan küresel talebin ve artan yurt içi enflasyonun ortasında, Japonya ekonomisinin Temmuz-Eylül döneminde dört çeyrekte bu yana ilk kez küçüldüğünü gösterdi.
- Japonya Merkez Bankası (BoJ) Başkanı Kazuo Ueda, BOJ'un %2 enflasyon hedefine sürekli olarak ulaşılması yaklaştığında ultra gevşek para politikasından çıkış stratejisini tartışacağını söyledi.
- Çin Merkez Bankası (PBoC), orta vadeli borçlanma penceresi aracılığıyla sisteme 200 milyar dolarlık likidite arzı yaptı. Böylelikle net arz Aralık 2016'dan bu yana en yüksek seviyeye çıktı.

Diğer

- Arjantin'de Ekim ayında tüketici fiyatları bir önceki yılın aynı dönemine göre %143 arttı ve böylece ülkede 30 yılı aşan dönemin en sert enflasyonu kaydedildi.

Ayrıntılar...

Yurt İçi

Cari işlemler dengesi Eylül'de 1.9 milyar dolar fazla verdi.

(Milyon dolar)	Eylül		Ocak-Eylül		Değişim(%)	12 Aylık Toplam	
	2022	2023	2022	2023		2022	2023
Cari İşlemler Dengesi	-3,024	1,876	-38,212	-40,835	7	-39,386	-51,709
Cari İşlemler Dengesi (Mev.Arınd.)	-5,637	-1,098	-34,663	-34,446	-0.6	-38,968	-49,271
Enerji Hariç Cari Denge	4,098	5,762	22,664	-562	--	37,979	7,825
Enerji ve Altın Hariç Cari Denge	5,762	7,118	33,976	21,570	-37	48,572	38,032
Dış Ticaret Dengesi	-8,037	-3,657	-67,898	-72,260	6	-76,622	-93,962
Hizmetler Dengesi	5,984	6,253	37,551	39,769	6	47,323	51,883
Turizm Gelirleri	4,533	5,033	28,579	32,010	12	36,093	40,748

2022 yılı Eylül ayında 3 milyar dolar açık veren cari işlemler dengesi 2023 yılı Eylül ayında 1.876 milyar dolar fazla vererek 1.4 milyar dolar olan piyasa beklentisinin üzerinde gerçekleşti. Eylül'de ihracat yıllık bazda %2.7, ithalat ise %16.4 geriledi. Altın ithalatındaki gerilemenin toplam ithalatın daralmasında belirleyici olduğu Eylül ayında altın ithalatı yıllık bazda Mart 2022'den bu yana ilk defa geriledi (%30.7).

Ocak-Eylül döneminde geçen yıla göre %7 artan cari işlemler açığı 40.8 milyar dolar gerçekleşti. Söz konusu dönemde hem dış ticaret açığı hem de net hizmet gelirleri yıllık bazda %6 artış kaydetti. Cari işlemler açığı 12 aylık kümülatif toplamda ise 56.6 milyar dolar olan Ağustos ayı seviyesinden Eylül'de 51.7 milyara geriledi.

1.87 milyar dolar cari işlemler açığının yaşandığı Eylül ayında doğrudan, portföy ve diğer yatırımlardan net 5.6 milyar dolar girişin olması ve net hata noksan kaleminde 208 milyon dolarlık sınırlı döviz girişi yaşanmasıyla rezerv varlıklar 7.66 milyar dolar artış gösterdi.

Ekim ayında merkezî yönetim bütçesi 95.5 milyar TL açık verdi.

Merkezî Yönetim Bütçesi (milyar TL)								
	Ekim			Ocak-Ekim			2023 Bütçe Hedefi **	Gerçekleşen/Hedef (%)
	2022	2023	% Değişim	2022	2023	% Değişim		
Giderler	307.4	569.2	85.2	2,328.2	4,521.8	94.2	5,589.1	80.9
Faiz Hariç Giderler	246.3	502.4	104.0	2,059.9	3,984.1	93.4	4,942.9	80.6
Faiz Giderleri	61.1	66.8	9.3	268.3	537.7	100.4	646.1	83.2
Gelirler	224.2	473.8	111.3	2,199.4	3,913.7	77.9	4,929.7	79.4
Vergi Gelirleri	181.8	409.4	125.2	1,829.8	3,391.5	85.3	4,270.7	79.4
Diğer Gelirler	42.4	64.4	51.9	369.6	522.2	41.3	659.0	79.2
Bütçe Dengesi	-83.3	-95.5	-14.7	-128.8	-608.1	-372.3	-659.4	92.2
Faiz Dışı Denge	-22.1	-28.7	-29.6	139.5	-70.4	-150.5	-13.3	529.8

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

*Rakamlar yukarı yuvarlanmıştır.

**Ödenek ve gelir tahminleri dâhildir.

2022 yılı Ekim ayında 83.3 milyar TL gerçekleşen merkezî yönetim bütçe açığı 2023 yılının Ekim ayında bir önceki yıla göre %14.7 artışla 95.5 milyar TL açık verdi. Faiz dışı denge 2022 yılı Ekim ayında 22.1 milyar TL açık verirken, 2023 yılı Ekim ayında 28.7 milyar TL açık verdi.

Ekim ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre %111.3 artarak 473.8 milyar TL olurken, bütçe giderleri %85.2 artarak 569.2 milyar TL oldu.

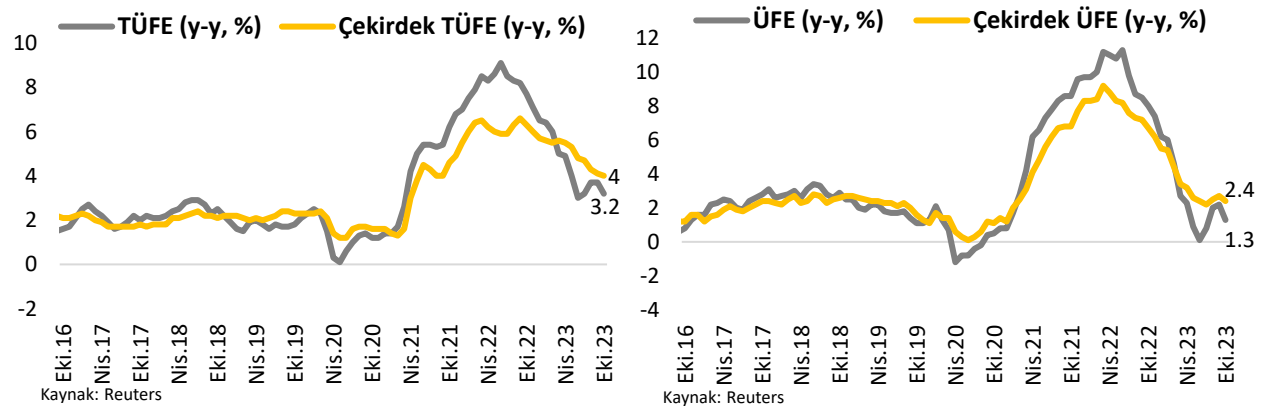
BOTAŞ'a 6 ayın ardından Eylül'de başlayan aktarımların etkisiyle bütçe dengesi iki ay üst üste açık verdi. Öte yandan, geçen yıl Ekim ayında bütçeye maliyeti 6.7 milyar TL olan Kur Korumalı Mevduat (KKM) hesaplarının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB)'na aktarılmasının ardından bu kalem üzerinden Ekim'de herhangi bir gider gerçekleşmedi. Tüm bu gelişmeler sonucunda, yılın ilk on ayında bütçe dengesi 608.1 milyar TL açık verdi. Böylece, 2023 yılı hedeflenen bütçe açığının %92.2'lik kısmı gerçekleşti.

TCMB Kasım ayı Piyasa Katılımcıları Anketi açıklandı.

	Ekim ayı anket dönemi	Kasım ayı anket dönemi
Dolar/TL (cari yıl sonu)	30.05	29.99
TÜFE (cari yıl sonu, %)	68.01	67.23
TÜFE (12 ay sonrası, %)	45.28	43.94
TÜFE (24 ay sonrası, %)	25.82	25.09
Büyüme (2023, %)	4.1	4.1
Cari Denge (2023, milyar \$)	-45.9	-45.7

Yurt dışı

ABD'de TÜFE ve ÜFE beklentilerin altında kaldı.

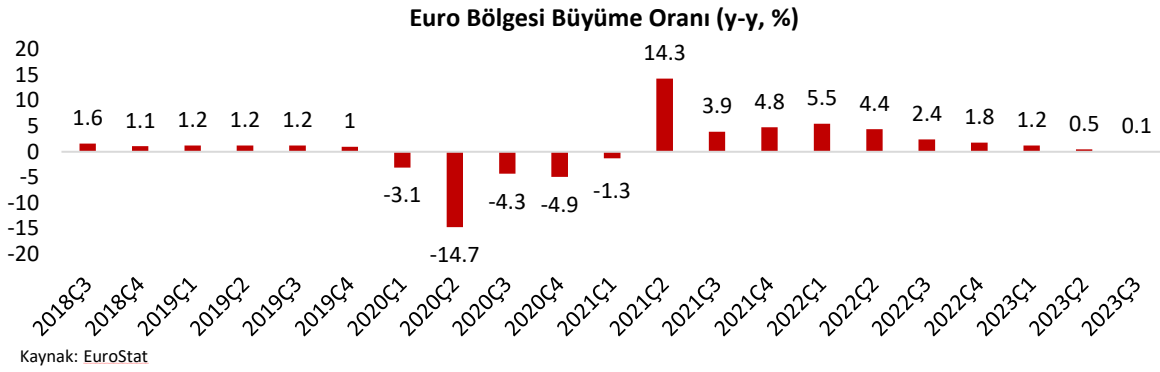
ABD'de Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Ekim'de aylık bazda değişim göstermedi. TÜFE yıllık bazda ise Eylül'deki %3.7'den %3.2'ye geriledi ve beklentilerin altında kaldı. Fed'in yakından takip ettiği çekirdek enflasyon beklentilerin altında aylık %0.2 arttı. Yıllık bazda %4.1'den %4'e geriledi.

Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) Ekim'de aylık bazda %0.5 düştü. Yıllık bazda ise ÜFE %2.2'den %1.3'e gerileyerek beklentilerin altında kaldı. Gıda ve enerji hariç üretici fiyatları (çekirdek ÜFE) aylık bazda değişim göstermezken; yıllık bazda ise %2.4 arttı.

TÜFE'nin ve ÜFE'nin beklentilerin altında kalması Fed'in faiz indirimlerini öne çekeceği beklentilerine neden oldu.

ABD'de TÜFE'nin yıl sonunda %3.3'e; çekirdek TÜFE'nin ise %3.7'ye gerilemesi bekleniyor.

Euro Bölgesi ekonomisi 2023 yılının üçüncü çeyreğinde öncül verilere göre yıllık bazda %0.1 büyüdü.

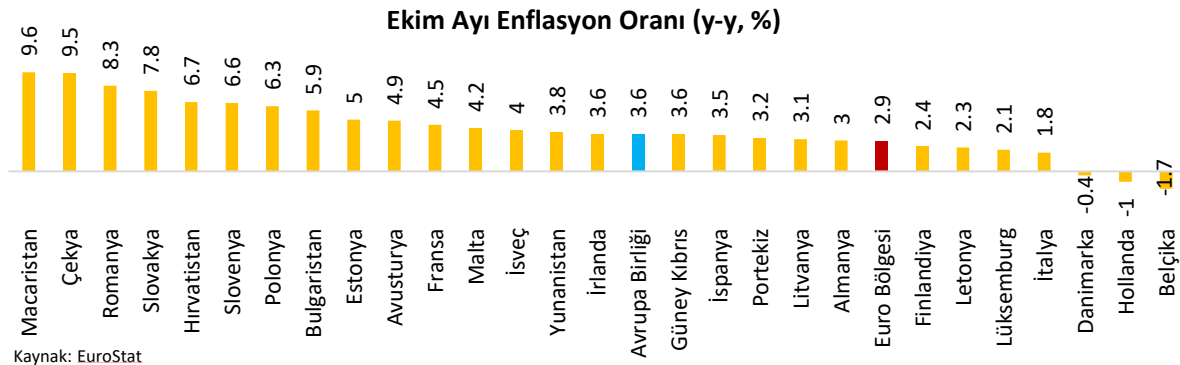

Euro Bölgesi ekonomisi 2023 yılının üçüncü çeyreğinde öncül verilere göre çeyreklik bazda %0.1 küçüldü. Bölge ekonomisi yıllık bazda ise %0.1 büyüdü. Bölge ekonomisi ilk çeyrekte yıllık bazda %1.2, ikinci çeyrekte ise %0.5 büyümüştü.

Üçüncü çeyrekte Almanya yıllık bazda %0.4 küçülürken; İspanya %1.8, Fransa %0.7 büyüdü. Üçüncü çeyrekte Avrupa Birliği'nde en hızlı büyüyen ülke %2.2 ile Güney Kıbrıs oldu. İrlanda ise %3 küçülerek en sert küçülen ülke oldu.

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu, Euro Bölgesi'ne ilişkin 2023 yılı büyüme beklentisini yüksek enflasyon, para politikasının sıkılaştırılması ve talepteki daralma nedeniyle %0.8'den %0.6'ya indirdi. Komisyon'un 2024 yılı büyüme beklentisi ise %1.2 oldu.

Euro Bölgesi'nde enflasyon Ekim'de nihai verilere göre %2.9'a gerilerken; çekirdek enflasyon %4.2 oldu.

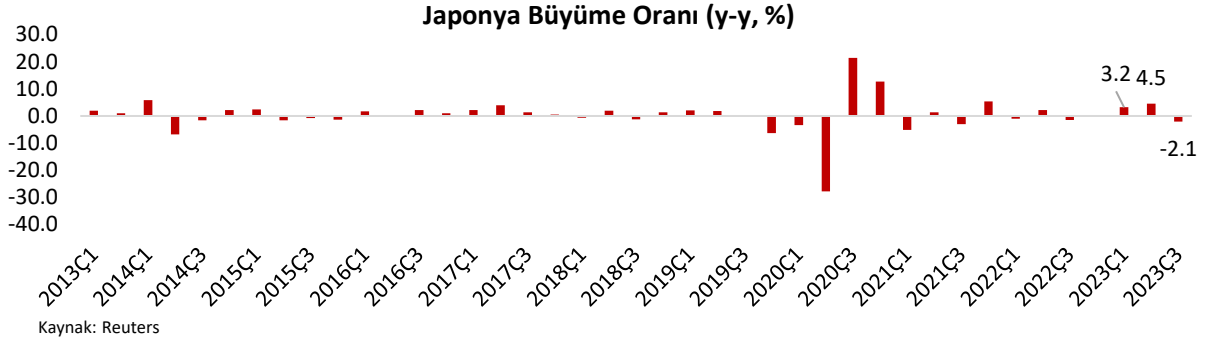

Euro Bölgesi'nde TÜFE Ekim'de nihai verilere göre aylık bazda %0.1 arttı. Enflasyon yıllık bazda %4.3'ten %2.9'a geriledi. Enflasyon Temmuz 2021'den bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşti. Söz konusu düşüşte, enerji fiyatlarındaki gerileme etkili oldu. Çekirdek enflasyon aylık bazda %0.2 arttı; yıllık bazda %4.5'ten %4.2'ye geriledi.

Avrupa Birliği'nde Ekim'de enflasyonun en hızlı arttığı ülke %9.6 ile Macaristan oldu. En düşük artış ise -%1.7 ile Belçika'da yaşandı.

Euro Bölgesi'nin 2023 yılı enflasyon beklentisi %5.6 seviyesinde bulunuyor.

Japonya ekonomisi dört çeyrekte bu yana ilk kez küçüldü.

Japonya'da gayri safi yurtiçi hasıla üçüncü çeyrekte bir önceki yıla göre %2.1 düşerken, bir önceki çeyreğe göre de %0.5 düşüş kaydetti. Piyasa beklentisi ülke ekonomisinin üçüncü çeyrekte yıllık bazda %0.6 ve çeyreklik bazda %0.1 daralma kaydedeceği yönündeydi. Veriler, yavaşlayan küresel talebin ve artan yurt içi enflasyonun ortasında, Japonya ekonomisinin Temmuz-Eylül döneminde dört çeyrekte bu yana ilk kez küçüldüğünü gösterdi.

Ülke ekonomisinin ikinci çeyrek büyüme oranı %4.8'den %4.5'e revize edildi.

Japonya ekonomisinin 2023 yılında %2 büyümesi bekleniyor.

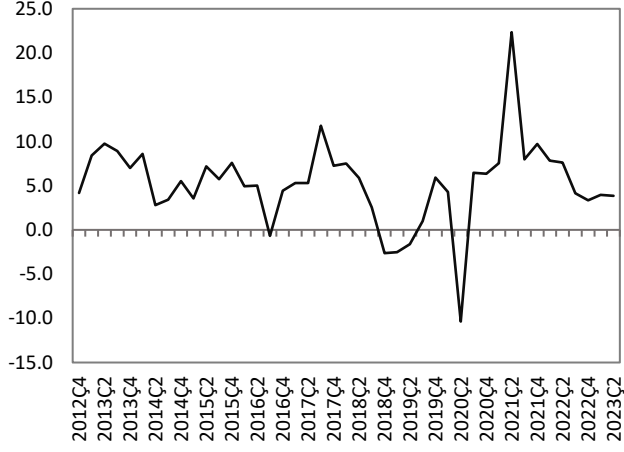
Haftalık Veri Takvimi (20 – 24 Kasım 2023)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti	
20.11.2023	Türkiye	Merkezî Yönetim Borç Stoku (Ekim)	6,069.7 milyar ₺	--	
	ABD	Öncül Göstergeler Endeksi (Ekim, a-a)	-%0.7	-%0.7	
	Almanya	ÜFE (Ekim, a-a)	-%0.2	-%0.1 (Açıklandı)	
21.11.2023	ABD	Chicago Fed Ulusal Aktivite Endeksi (Ekim)	0.02	--	
		İkinci El Konut Satışları (Ekim, a-a)	-%2	--	
		FED Toplantı Tutanaqları	--	--	
22.11.2023	Türkiye	Tüketici Güven Endeksi (Kasım)	74.6	--	
	ABD	Dayanıklı Mal Siparişleri (Ekim, a-a)	%4.7	-%3.2	
		Haftalık İşsizlik Maaş Başvuruları	231 bin kişi	225 bin kişi	
		Michigan Üniversitesi Tüketici Güven Endeksi (Kasım)	63.8	60.5	
	Euro Bölgesi	Tüketici Güven Endeksi (Kasım, öncül)	-17.9	-17.6	
23.11.2023	Türkiye	TCMB Para Politikası Kurulu Toplantı Kararı	%35	%37.5	
	Euro Bölgesi	İmalat PMI (Kasım, öncül)	43.1	43.4	
		Hizmet PMI (Kasım, öncül)	47.8	48.1	
	Almanya	İmalat PMI (Kasım, öncül)	40.8	41.2	
		Hizmet PMI (Kasım, öncül)	48.2	48.5	
	Fransa	İmalat PMI (Kasım, öncül)	42.8	43	
		Hizmet PMI (Kasım, öncül)	45.2	45.6	
	İngiltere	İmalat PMI (Kasım, öncül)	44.8	45	
		Hizmet PMI (Kasım, öncül)	49.5	49.5	
	24.11.2023	Türkiye	Reel Kesim Güven Endeksi (Kasım)	103.3	--
			İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (Kasım)	%77.4	--
ABD		İmalat PMI (Kasım, öncül)	50	49.8	
		Hizmet PMI (Kasım, öncül)	50.6	50.3	
Euro Bölgesi		ECB Başkanı Lagarde'nin Konuşması	--	--	
Almanya		GSYH (3.çeyrek, y-y)	%0	-%0.3	
		IFO İş Dünyası Güven Endeksi (Kasım)	86.9	87.5	
Fransa		Tüketici Güven Endeksi (Kasım)	84	--	
İngiltere		Tüketici Güven Endeksi (Kasım)	-30	-27	
Japonya		TÜFE (Ekim, y-y)	%3	--	
	İmalat PMI (Kasım, öncül)	48.7	--		
	Hizmet PMI (Kasım, öncül)	51.6	--		
	Öncül Göstergeler Endeksi (Eylül)	109.2	--		

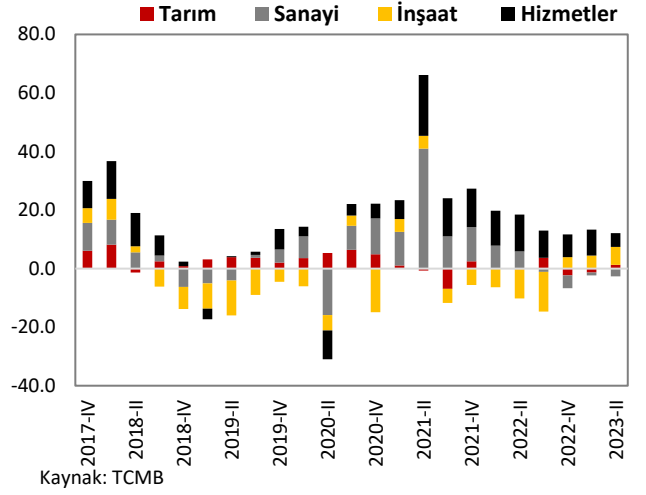
TÜRKİYE

Türkiye Büyüme Oranı

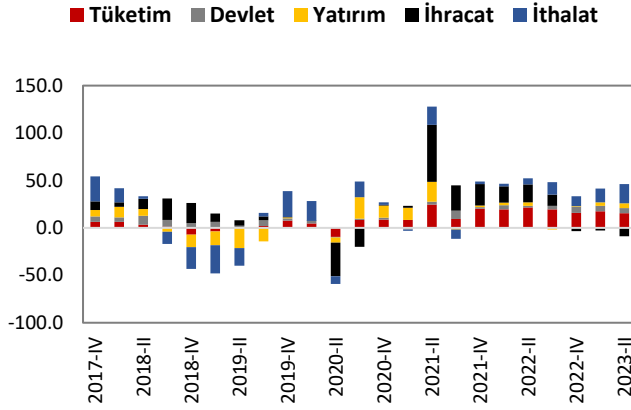
Reel GSYH (y-y, %)

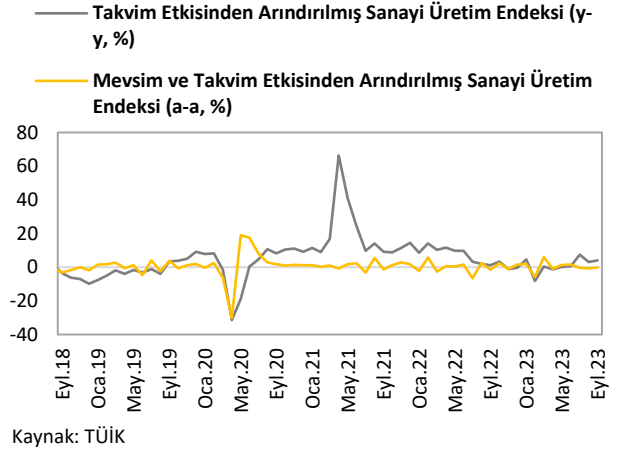
Sektörel Büyüme Hızları (y-y, %)

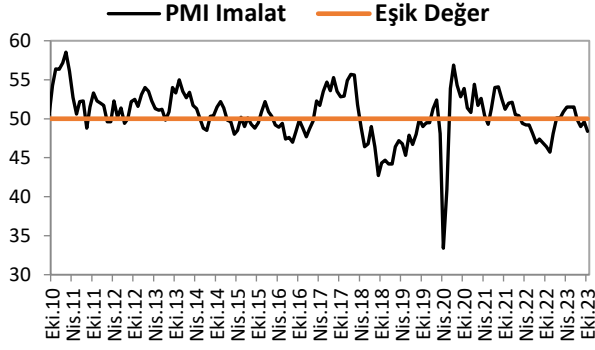
Harcama Bileşenlerinin Büyüme Hızları (y-y, %)

Sanayi Üretim Endeksi

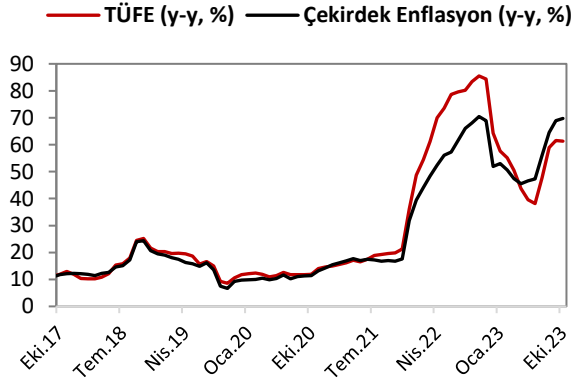

İmalat PMI

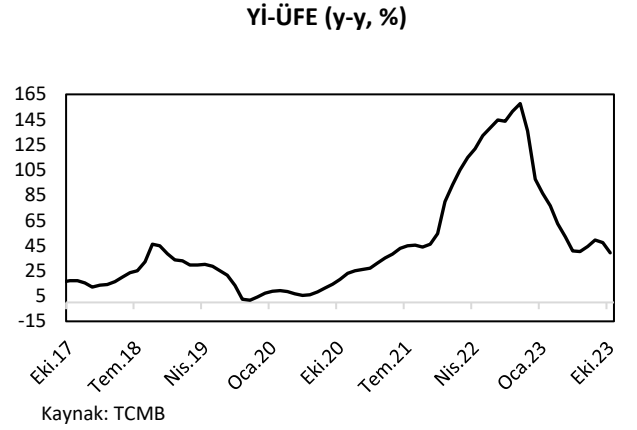

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

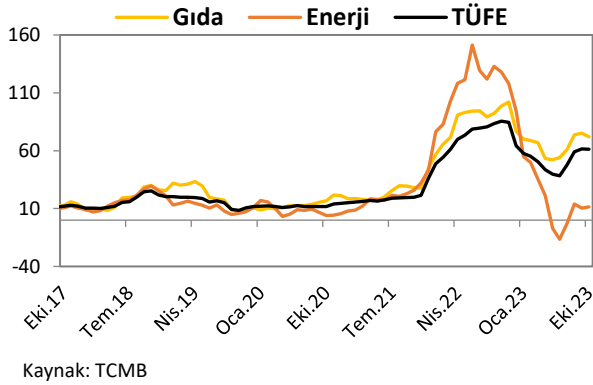
TÜFE ve Çekirdek Enflasyon

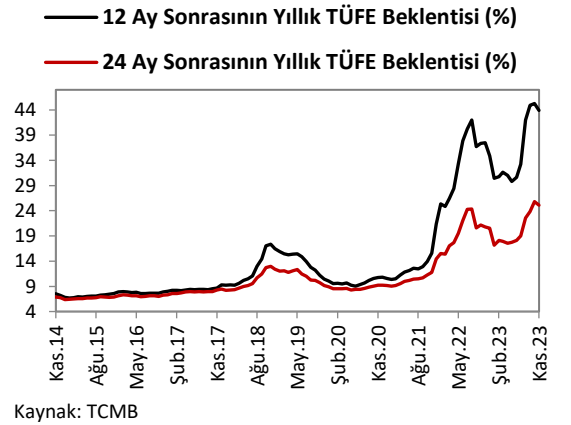
Yİ-ÜFE

Gıda ve Enerji Enflasyonu (y-y, %)

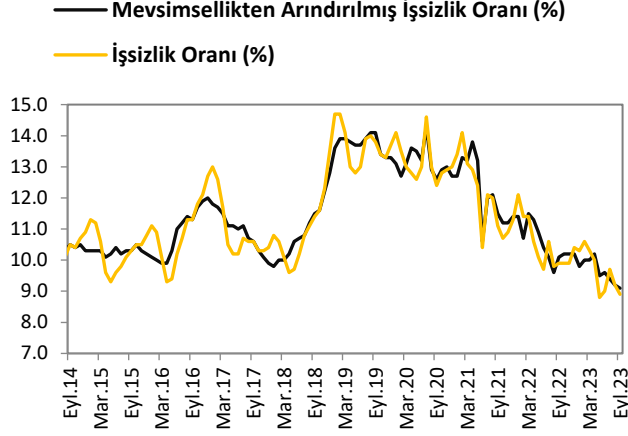
Enflasyon Beklentileri

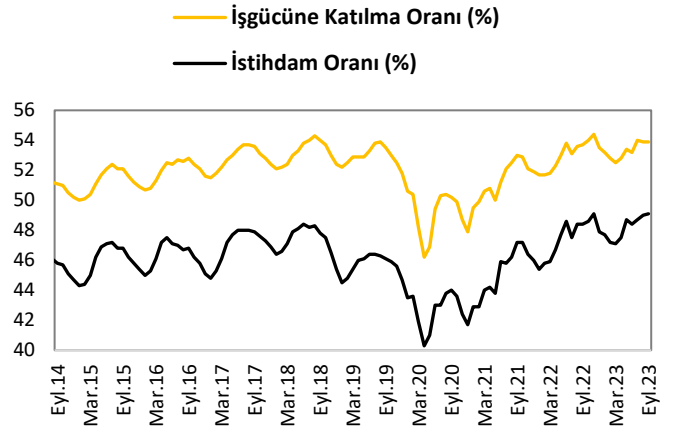

İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşsizlik Oranı

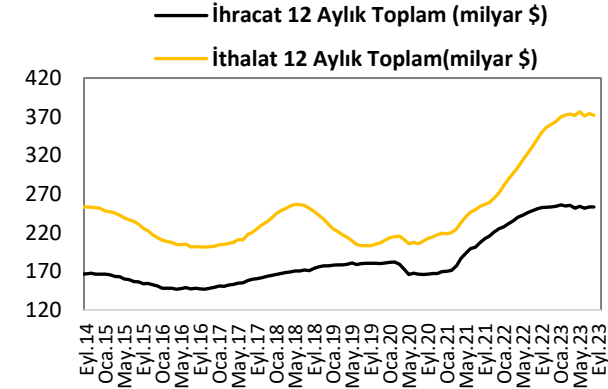

İşgücüne Katılım Oranı

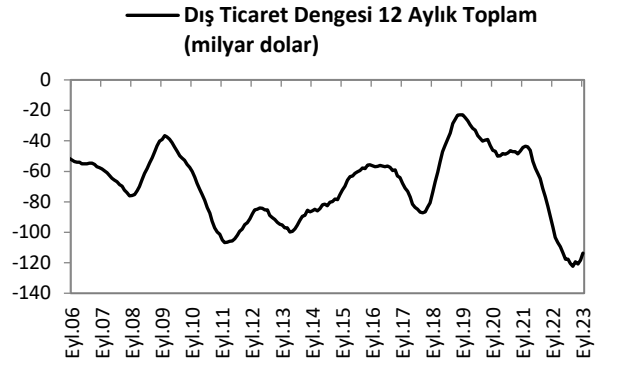

DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

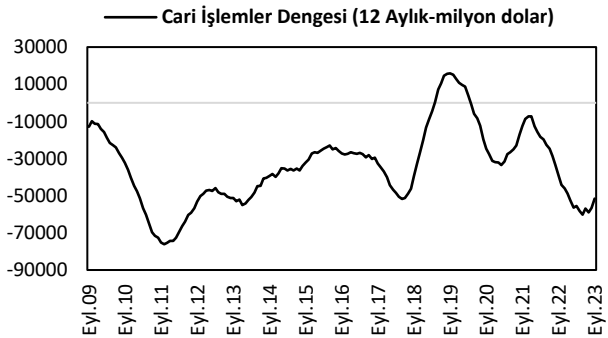
İthalat-İhracat

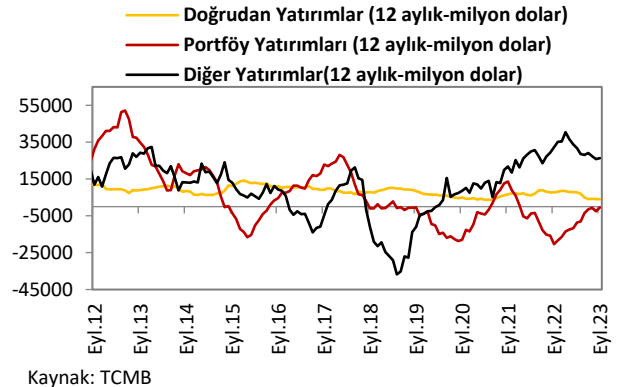
Dış Ticaret Dengesi

Cari İşlemler Dengesi

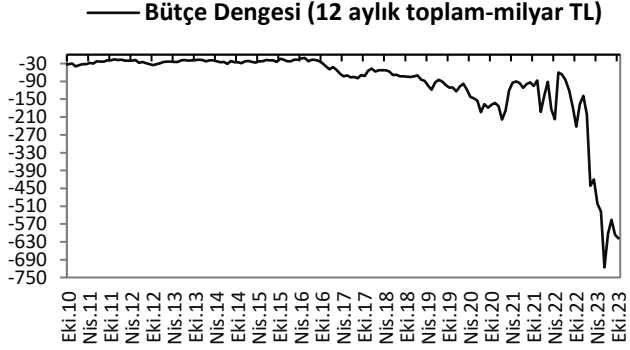

Sermaye ve Finans Hesabı

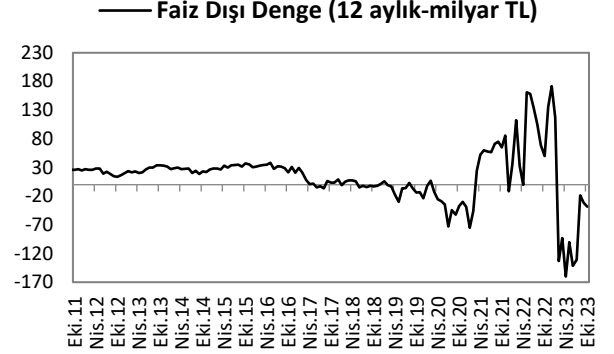

KAMU MALİYESİ GÖSTERGELERİ

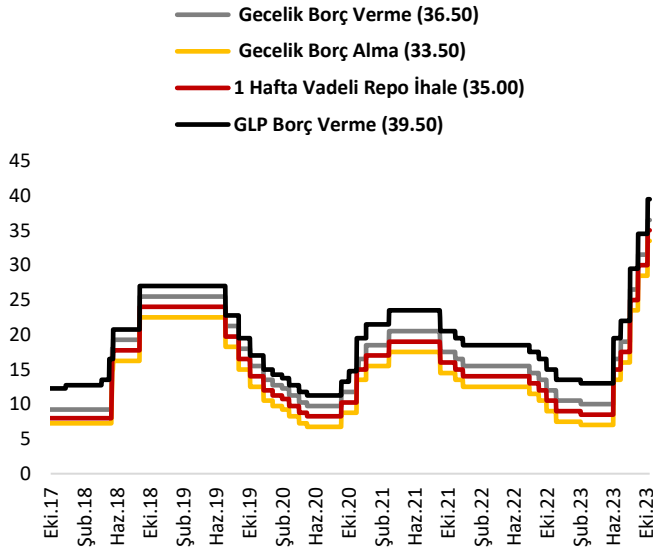
Bütçe Dengesi

Faiz Dışı Denge

TCMB Faiz Oranları

Türkiye Makro Ekonomik Görünüm

Reel Ekonomi					
	GSYH (Cari Fiyatlarla, milyon TL)	GSYH Büyüme Oranı (zincirlenmiş hacim endeksi, y-y, %)	İşsizlik Oranı (%) (mevsim etkisinden arındırılmış)	Sanayi Üretim Endeksi (y-y, %) (takvim etkisinden arındırılmış)	Kapasite Kullanım Oranı (%)
2021	7,248,789	11.0	12.0	17.5	76.6
2022	15,006,574	5.6	10.5	5.7	77.1
Son Yayınlanan	5,502,192 (2023-II)	3.8 (2023-II)	9.1 (Eylül 2023)	4.0 (Eylül 2023)	77.4 (Ekim 2023)
Fiyat Gelişmeleri (y-y, %)					
	TÜFE	Çekirdek TÜFE	Yİ – ÜFE		
2021	36.08	31.88	79.89		
2022	64.27	51.93	97.72		
2023 (Ekim)	61.36	69.76	39.39		
Parasal Göstergeler (Milyon TL)					
	M1	M2	M3	Emisyon	TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)
2021	2,097,220	5,063,244	5,167,365	221,447	72,563
2022	3,131,103	8,218,173	8,448,655	313,343	82,904
Son Yayınlanan (10.11.2023)	4,555,901	12,849,589	13,201,854	416,885	84,643
Faiz Oranları (%)					
	TCMB O/N (Borç Alma)	TCMB O/N (Borç Verme)	TCMB Haftalık Repo		
2021	12.50	15.50	14.00		
2022	7.50	10.50	9.00		
Son Yayınlanan (20.11.2023)	33.50	36.50	35.00		
Mal Ticareti ve Cari Denge (Milyar \$)					
	Cari İşlemler Dengesi	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	
2021	-7.2	271.4	225.2	-46.2	
2022	-48.7	363.7	254.2	-109.5	
Son Yayınlanan	1.88 (Eylül 2023)	22.5 (Eylül 2023)	27.5 (Eylül 2023)	-5.0 (Eylül 2023)	
Borç Stoku Göstergeleri (Milyar TL)					
	Merkezi Yön. İç Borç Stoku	Merkezi Yön. Dış Borç Stoku	Kamu Net Borç Stoku		
2021	1,321.2	1,426.6	1,489.2		
2022	1,905.3	2,128.9	2,522.9		
Son Yayınlanan	2,859.8 (Eylül 2023)	3,209.8 (Eylül 2023)	3,882.6 (2023-II)		
Kamu Maliyesi (Milyon TL)					
	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Faiz Dışı Denge	
2021 (Ekim)	131,422	114,016	-17,406	-3,106	
2022 (Ekim)	307,416	224,161	-83,254	-22,109	
2023 (Ekim)	569,211	473,750	-95,461	-28,651	
Rasyolar (%)					
	Bütçe Açığı/GSYH	AB Tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku/GSYH	Cari Denge/GSYH		
	3.7 (2023-II)	34.0 (2023-II)	-5.8 (2023-II)		